

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2016

Institut de Drets Humans de Catalunya

ÍNDIX

FORMACIÓ	3
Cursos, tallers i altres activitats formatives	3
Ajuts per a la formació	9
Pràctiques a la seu de l'IDHC	10
INCIDÈNCIA PÚBLICA	13
Sistema universal de protecció dels drets humans	13
CFR in Action	14
Ciutats Defensores dels Drets Humans	15
defensar a Qui Defensa	15
Dia Mundial de les Persones Refugiades	16
ASESORAMENT	16
PARTICIPACIÓ A LES XARXES	21
<i>PREMI SOLIDARITAT</i>	22
INVESTIGACIÓ I PUBLICACIONS	23
The Human Rights and Gender-Based Approach	23
Informe "sombra" al Comitè CERD per l'examen a Espanya	23
Crisis mundial de refugiats? Crisi de l'Estat Constitucional. Un examen del cas mexicà per construir un anàlisi global	24
Dades en un 8 de març de l'any 2016: Universitat, Dret i Dona	24
INFORMACIÓ ECONÒMICA	25

FORMACIÓ

A l'IDHC posem a disposició de les persones i les organitzacions els nostres coneixements sobre els drets humans i sobre els canals d'accés als mecanismes per la seva protecció. Oferim les eines per fer possible donar el pas de l'acció a la prevenció sense que sigui necessari arribar a la denúncia en tots els casos.

La formació en drets humans constitueix una les de principals línies de treball de l'IDHC que en els darrers anys s'ha consolidat amb un alt nombre d'activitats i es completa amb l'acolliment de persones en pràctiques, un valor fonamental per la nostra entitat.

La formació en drets humans que realitzem comprèn un gran nombre de temàtiques i diversos formats que s'adapten a les necessitats de la societat. L'IDHC s'ha constituït en un referent per a l'educació en drets humans, motiu pel qual se'ns sol·liciten col·laboracions puntuals a programes formatius així com l'organització de formacions específiques per a diversos col·lectius.

CURSOS, TALLERS I ALTRES ACTIVITATS FORMATIVES

Curs virtual per a membres de l'IDHC: Breu Introducció als Drets Humans

Durant tot l'any 2016 es va posar a disposició dels membres de l'IDHC un curs virtual d'introducció al drets humans. Aquest curs es desenvolupa de forma permanent en aulaIDHC.org i consta de les següents activitats:

1. Aproximació als drets humans des d'una perspectiva internacional.
2. Drets humans i Nacions Unides.
3. Drets humans i el Consell d'Europa.
4. Drets humans i l'Organització d'Estats Americans.
5. Drets humans i la Unió Africana.

Els participants realitzen les unitats formatives i s'avaluen a sí mateixos sense un imperatiu temporal. D'aquesta manera totes les persones que formen part de l'IDHC, socis, col·laboradors i estudiants en pràctiques reben una formació introductòria per a desenvolupar les seves tasques a l'entitat. Al llarg de 2016 quinze persones han realitzat aquesta formació.

Sessions informatives sobre l'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH)

Del 23 de febrer al 10 de març de 2016 en el marc de les sessions informatives de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament sobre la convocatòria de subvencions es realitzaren a Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona unes formacions adreçades a les entitats de desenvolupament sobre què significa el EGiBDH (fonaments, objectius i eines per a la cooperació al desenvolupament) i com formular els projectes amb aquest enfocament.

Curs virtual: La incidència política des de les ONG i els moviments socials. Activisme des del enfocament de drets humans (2a Edició)

En col·laboració amb la *Federación Española de Ingeniería sin Fronteras* es va dur a terme la segona edició d'aquest curs del 29 de febrer al 4 d'abril del 2016, amb l'objectiu de facilitar l'establiment d'estratègies i processos d'incidència política enfocats cap als drets per part de les entitats i moviments socials.

El programa es va estructurar en tres unitats didàctiques i un exercici pràctic:

1. La incidència política des de l'Enfocament estratègic de Gènere i basat en Drets Humans (EGiBDH).
2. Disseny d'un procés d'incidència política.
3. Canals i mecanismes establerts i autogeneradors d'incidència política.

El curs es va realitzar amb el finançament de l'*Institut Català Internacional per la PAU-ICIP*.

Formació sobre vies segures i legals

A petició de *StopMaremortum*, el 5 d'abril es va realitzar una sessió sobre el dret d'asil com a dret humà, pels integrants de la plataforma.

34è Curs Anual de Drets Humans 2016. Una lluita activa per a la igualtat de drets entre homes i dones

El 34è Curs de Drets Humans va tenir lloc de l'11 al 28 d'abril de 2016 en l'*Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona* i va comptar amb la participació de 74 estudiants i 23 experts a càrrec de les diferents sessions.

Amb el títol: "Una lluita activa per la igualtat de drets entre homes i dones", es va dissenyar un programa centrat en aspectes que el Comitè CEDAW va assenyalar com a més preocupats durant el seu darrer examen d'Espanya i el del Grup de Treball sobre la qüestió de la discriminació contra la dona a la legislació i a la pràctica. Durant dotze sessions del curs es van analitzar els drets de les dones vulnerats i les causes d'aquestes vulneracions, així com els mecanismes per a la seva protecció.

El programa es va completar amb tallers voluntaris a l'Institut Català de les Dones, a SOS Racisme, a la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat i a l'Oficina per a la No Discriminació, on els

estudiants van aprendre la manera en què aquestes institucions desenvolupen la seva tasca diària en la defensa dels drets humans, prestant especial atenció a la perspectiva de gènere.

En el marc del curs es van oferir tres borses de viatge i estudi per a estudiats d'Amèrica Llatina, unes pràctiques al Síndic de Greuges de Catalunya i tres visites d'estudi al Consell d'Europa i al Tribunal Europeu de Drets Humans (les esmentades activitats es detallen en l'apartat sobre ajudes a la formació).

El curs es va veure reconegut un any més pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, com una activitat de formació permanent, i per la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona i la Universitat Oberta de Catalunya i la Universidad Complutense de Madrid amb crèdits de lliure elecció i crèdits ECTS.

 Vídeo de la sessió d'inauguració i cloenda

Sessions sobre el procés d'incidència política amb enfocament de gènere i drets humans

Del 25 al 29 d'abril es va celebrar a Estrasburg una sessió d'estudi per als participants de la campanya *Raising Peace*, organitzada pel Comitè de Coordinació del Voluntariat Internacional - CCIVS. La campanya, que involucra a desenes d'organitzacions de voluntariat i a més de 100 professional i activistes, consisteix en nombroses activitats de formació, sensibilització, comunicació i incidència envers el voluntariat.

Com a part d'aquesta sessió, es va sol·licitat a l'IDHC a realitzar dues sessions formatives sobre els processos d'incidència amb enfocament de gènere i drets humans. La primera sobre el marc teòric per a la posada en marxa d'aquests processos i la segona sobre casos pràctics.

Curs virtual: Drets Socials, precarietat i gènere

Del 17 de maig al 17 de juny es va organitzar amb l'Observatori DESC i IACTA Cooperativa d'Assessoria Jurídica i transformació social, aquest curs per realitzar un anàlisi des de la perspectiva dels drets humans amb un enfocament de gènere de les mesures d'austeritat i de les reformes legislatives que s'han posat en marxa en els darrers anys amb el pretext de la crisi.

Durant el curs, es van estudiar els coneguts com drets humans emergents i es va analitzar com les mesures governamentals adoptades davant de la crisi han suposat greus regressions en el gaudi dels drets socials, prestant especial atenció a les mesures d'austeritat i a les reformes legislatives des d'un enfocament de gènere i basat en drets humans, tant des d'una perspectiva teòrica com pràctica.

Taller de formació introductòria al Enfocament Basat en Drets Humans

El 28 de maig, l'IDHC va realitzar aquesta formació a petició de l'Ajuntament d'Alella, sobre l'enfocament basat en drets humans (EBDH) en la cooperació al desenvolupament, amb l'objectiu de formar en drets humans als membres de la Comissió de Cooperació Internacional de l'ajuntament, per conèixer els drets humans, la seva relació amb el desenvolupament i l'aplicació de l'enfocament basat en drets humans en les seves actuacions.

Curs virtual: Introducció a la protecció internacional dels drets humans (1^a y 2ª edició)

Durant 2016, amb el finançament d'*Open Society Foundations*, es van realitzar dues edicions (del 1 al 30 de juny i del 3 al 31 de desembre) d'aquesta formació virtual en anglès per a persones defensores dels drets humans, participants de moviments socials i agents jurídics.

Al llarg del curs es van analitzar el procés d'internacionalització dels drets humans en el pla universal i es van estudiar els fonaments i la evolució dels drets humans i els seus principals sistemes de protecció internacional: el sistema de Nacions Unides i el sistema europeu, amb l'objectiu que els participants adquirissin coneixements i habilitats que els permetessin fer ús d'aquests sistemes des dels seus respectius àmbits de treball i activisme.

Curs virtual: Comunicació i enfocament de drets, eines per un periodisme més humà

Del 12 de setembre al 26 d'octubre es dur a terme aquesta formació dirigida a professionals i estudiants de la comunicació amb l'objectiu de fomentar un periodisme responsable i centrat en les persones, en els seus drets i en les seves lluites. Un periodisme que requereix d'un coneixement específic sobre drets humans i que incorpori nous models i tècniques discursives. En el curs es van aportar les eines i recursos per informar amb profunditat i precisió de tot allò que està succeint amb un enfocament de gènere i basat en drets humans.

El curs, amb col·laboració amb *Periodismo Humano* i amb el finançament de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, es va dividir en les següents unitats:

1. El concepte de drets humans i els seus sistemes de protecció internacional.
2. Periodisme davant de les vulneracions i regressions de drets humans.
3. Enfocament multidisciplinar d'un periodisme més humà.
4. Exercici pràctic.

Sessió sobre Drets Humans i Drets Internacional Humanitari a Colòmbia

En el marc de la formació presencial per a personal voluntari de l'Acció Internacional per la Pau-IAP, que realitza treballs d'acompanyament internacional a Colòmbia, es va sol·licitar el 15 d'octubre una sessió específica sobre la situació dels drets humans a Colòmbia i l'aplicació del Dret Internacional Humanitari en aquest país.

Taller sobre l'Enfocament de drets a l'aula

Activitat formativa, sol·licitada per la Fundació Pau i Solidaritat-País València, per formar en drets humans els docents d'infantil i primària, concretament sobre els drets de la infància.

El taller es va celebrar a Montcada (València) el 19 de setembre i va consistir en una introducció sobre què són drets humans (específicament drets de la infància) i per què treballar-los a l'aula (amb la facilitació de recursos pràctics) el professorat dels centres participats.

Tallers sobre l'enfocament de gènere i basat en drets humans

En el marc del programa formati per a entitats de desenvolupament organitzat pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament es va sol·licitar a l'IDHC l'organització d'aquests tallers per a treballar la inclusió de la perspectiva de gènere i l'enfocament basat en drets humans en els projectes de desenvolupament.

Els tallers es van celebrar a Salt el 22 d'octubre i a Manresa el 26 de novembre van seguir el següent programa:

1. Anàlisi comparat de les formes d'organització associativa.
2. Dinàmica comunitària: democràcia, lideratge i responsabilitats.
3. Reptes de treball comunitari: distribució de rol i tasques..

Jornades: La Nostra Ciutat, espai per a gaudir dels nostres drets

El 28 i 20 de novembre es van organitzar aquestes jornades a L'Hospitalet per tractar els drets i deures a la ciutat, el paper de l'administració local en la seva protecció i garantia, així com els instruments municipals per a la seva defensa.

Les jornades, que comptaren amb el finançament de l'Ajuntament de L'Hospitalet, es van dividir en dos blocs principals per tractar els reptes i oportunitats dels drets humans en el marc municipal i els drets i deures a la ciutat. En aquests blocs es van desenvolupar les següents sessions:

1. ¿Què són i què no són els drets humans? Del món global al món local.
2. L'asil i el refugi, drets humans a garantir o simples privilegis? Aportacions des de l'àmbit municipal.
3. Com protegim els drets humans a la ciutat? Espais i oportunitats de participació.
4. La ciutat com a defensora dels drets humans: eines i deures de les autoritats municipals.
5. Drets humans de proximitat: propostes i bones pràctiques per a la realització efectiva dels drets humans a les ciutats.

 Vídeo de las jornadas

Curs virtual: El Tribunal Europeu de Drets Humans: funcionament, procediment d'accés i jurisprudència

Curs virtual impartit en anglès del 2 de novembre al 2 de desembre per a persones defensores dels drets humans, participants de moviments socials i agents jurídics.

Durant el curs es van analitzar els drets reconeguts a l'àmbit europeu, per mitjà del Conveni Europeu de Drets Humans, la jurisprudència del TEDH, i es van estudiar les eines per interposar demandes davant del TEDH des d'una perspectiva teòrica i pràctica mitjançant la formulació d'una demanda.

Taller: Els drets humans, des de l'àmbit universal a l'àmbit municipal

Taller encarregat per la Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Sabadell per al personal tècnic municipal.

Durant el taller celebrat el matí del 12 de desembre, es van treballar les garanties dels drets humans des de l'àmbit universal a l'àmbit local, amb especial atenció a la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, les polítiques municipals de Sabadell i dos mecanismes de garantia específics: el Síndic Municipal i l'Oficina de Drets Civils.

Màsters Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització

El Màster Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització que imparteix la Universitat Oberta de Catalunya compta des del 2008 amb la col·laboració de l'IDHC. Aquesta col·laboració es concreta en l'assessoria de la configuració del pla d'estudis, la facilitació de material docent i l'acolliment d'estudiants en pràctiques.

AJUTS PER A LA FORMACIÓ

En el marc del 34è Curs de drets humans es van oferir diverses modalitats d'ajudes per facilitar i completar la formació dels estudiants.

Borsa de treball i estància de formació durant el Curs

Amb el propòsit de facilitar la participació d'activistes i defensors dels drets humans d'Amèrica Llatina, s'ofereix aquesta ajuda per cobrir les despeses del viatge i de l'estància durant les tres setmanes del curs a Barcelona.

Les persones beneficiàries van ser: **Paula María Martínez Velásquez** (Guatemala), psicòloga social i activista dels drets humans de les dones, especialment compromesa amb l'equitat de gènere, i **Estegany Dávila Soto** (Perú), responsable de capacitació de drets, especialista en matèria de gènere, drets sexuals i reproductius.

La borsa de viatge i estància fou finançada per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Pràctiques al Síndic de Greuges de Catalunya

Cinc estudiants del curs van optar a una pràctica al Síndic de Greuges de Catalunya. **Elisenda Vallès Carrera**, amb el treball *Una aproximació a la feminització de la pobresa social a Catalunya*, fou la persona beneficiària que va realitzar les seves pràctiques durant el 2016 a la unitat de gènere del Síndic.

Les pràctiques són remunerades gràcies al finançament del Síndic de Greuges.

Viatge d'Estudi al Consell d'Europa i al Tribunal Europeu de Drets Humans

Nou estudiant van presentar els seus treballs per optar al viatge d'estudi al Consell d'Europa i al Tribunal Europeu de Drets Humans. Les persones beneficiàries d'aquesta visita acadèmica foren: **Nahi Drammeh Sillah**, amb el treball *Dones i política: un anàlisi de la participació i representació política de les dones de del marc del Consell d'Europa*; **Laura Castro Coll**, amb el treball *L'asil per motis de persecució de gènere: El supòsit del tràfic d'éssers humans amb la finalitat d'explotació*; **María Luisa Peña Gallo**, amb el treball *El mobbing maternal: una forma de discriminació laboral contra la dona a Europa: El cas d'una donan gestant i mare a Espanya i al Regne Unit*; i **Eva Díaz Bethencourt**, amb el treball *Anàlisi de la situació i regulació actual de la violència de gènere a España. Preocupacions i recomanacions de la CEDAW*.

Les quatre beneficiàries van viatjar a Estrasburg del 10 al 14 d'octubre de 2016. Durant aquests dies van assistir a les sessions plenàries de l'Assemblea Parlamentària del CoE i es van reunir amb funcionaris del CoE i amb juristes del TEDH.

L'ajuda econòmica pel viatge va ser aportada per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

PRÀCTIQUES A LA SEU DE L'IDHC

L'IDHC acull estudiants en pràctiques que estan realitzant els seus estudis de grau o postgrau en universitats catalanes, espanyoles o europees, amb les quals tenim firmats convenis de col·laboració:

- **Univeristat de Girona**
 - Fundació Universitat de Girona: innovació i formació.
- **Universitat Pompeu Fabra**
 - Grau en Ciències Polítiques
 - Fundació UPF
- **Universidad Autónoma de Madrid**
 - *Máster en Gobernanza y Derechos Humanos*
 - *Máster en Inmigración, Refugio y Relaciones Intercomunitarias*
- **Universitat Autònoma de Barcelona**
 - Escola Cultural de Pau
 - Màster en integració europea
 - Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia
 - Màster en Relacions Internacionals: Seguretat i Cooperació
 - Diplomatura de Postgrau en Traducció Jurídica
 - Grau en Antropologia social i cultural
 - Postgrau en Gènere i Igualtat: Polítiques públiques i relacions laborals
- **Universidad de Santiago de Compostela**
 - Máster en Estudios Internacionales
- **Univesitat de Barcelona**
 - Programa "*Dret al Dret*" del Grau de Dret
 - Màster en Estudis Internacionals
- **Centre d'Estudis Internacionals**
 - Curs sobre la Unió Europea
 - Màster en Diplomàcia i Funció Pública Internacional
- **Institut de Barcelona d'Estudis Internacionals**
 - Màster en Relacions Internacionals
- **Fundación Séneca**
 - *Máster en Relaciones Internacionales*
- **Universitat Oberta de Catalunya**
 - Máster en Drets Humans, Democràcia i Globalització
 - Màster d'Advocacia

En el 2016 van realitzar pràctiques a l'IDHC:

- **Alejandro Hernández**, com a estudiant del Màster de Relacions Internacionals del IBEI (de novembre 2015 a juny 2016).
- **Carlota Vendrell**, com a estudiant del Màster de Relacions Internacionals del IBEI (de novembre 2015 a juny 2016).
- **Esteve Nebot i Llonch**, com a estudiant del Grau en Ciències Polítiques i de l'Administració de la Universitat Pompeu Fabra (de febrer a abril 2016).
- **Clara Sanmartín**, com estudiant de la Diplomatura de postgrau de Cultura de Pau de l'Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona (de març a maig 2016).
- **Ángela Musat de León**, com a estudiant del Màster d'Advocacia de la Universitat Oberta de Catalunya (de març a juny 2016).
- **Elena Marsoni**, com a estudiant del Màster de Diplomàcia i Funció Pública Internacional del Centre d'Estudis Internacionals (de maig a juny 2016).
- **Sofía Karenina Veliz**, com a estudiant del Màster de Gobernanza y Derechos Humanos de la Universidad Autònoma de Madrid (de maig a juliol 2016).
- **June Orega Caminos**, com a estudiant del Màster de Drets Humans, Democràcia i Globalització de la Universitat Oberta de Catalunya (de juliol a setembre 2016).
- **Clara Martínez Arcas**, com a estudiant de grau en Ciències Polítiques i de l'Administració de la Universitat Pompeu Fabra (de juliol a setembre de 2016).
- **Juliana Sada**, com a estudiant del Màster en Estudis Internacionals de la Universitat de Barcelona (de juliol a desembre de 2016).
- **Víctor Hugo Satoru Sakamoto**, como a estudiant del *Máster de Gobernanza y Derechos Humanos* de la *Universidad Autónoma de Madrid* (de juliol a desembre 2016).

INCIDÈNCIA PÚBLICA

Per l'IDHC la incidència pública consisteix en posar a disposició de persones i organitzacions els nostres coneixements sobre drets humans, els seus sistemes de protecció i els canals d'accés als mecanismes nacionals i internacionals de garantia, incidir en la formulació i el contingut de les agendes de drets humans dels polítics i els mitjans de comunicació i fomentar el establiment d'una cultura de drets a la societat civil. Per aconseguir aquest objectiu perseguim treballar en estreta col·laboració amb altres organitzacions de drets humans, membres de l'administració, periodistes, polítics, organitzacions internacionals i centres universitaris d'estudi de drets humans, per aportar rigor al anàlisi i profunditat als seus continguts.

Tenint present aquest concepte, en el 2016 es van dur a terme les activitats que a continuació es detallen.

SISTEMA UNIVERSAL DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Examen del Comitè per a la Eliminació de la Discriminació Racial a Espanya

El 26 y 27 d'abril l'Estat espanyol es va sotmetre a l'examen del Comitè de la ONU per a la Eliminació de la Discriminació Racial (CERD), l'organisme encarregat de vigilar el compliment de la Convenció Internacional sobre la Eliminació de les Formes de Discriminació Racial.

Des de l'IDHC junt a SOS Racisme-Catalunya, Noves Vies i la Unió Romaní es va elaborar un informe "sombra" conjunt, enviat al Comitè en el qual es recullen alguns elements de discriminació racial persistents a Espanya i que demostren que la eliminació del racisme en el país està lluny de ser una realitat (veure informe en l'apartat de investigació i publicacions).

Després de l'examen, el 13 de maig, el Comitè va publicar les seves observacions finals en les quals es recullen alguns aspectes denunciats a l'informe:

(28) Insta a l'Estat part a prendre mesures necessàries per a posar fi de manera definitiva als controls d'identitat basats en perfils racials i ètnics i es recomana que aquestes conductes siguin degudament investigades i sancionades adequadament.

(11) Preocupa al Comitè que el Reial Decret Llei 16/2012 hagi restringit l'accés a la assistència sanitària universal dels immigrants en situació irregular. El Comitè observa que aquesta mesura regressiva té un impacte negatiu sobre el dret a la salut de les persones concernides (art. 2 y 5).

(12) A la llum de la seva Recomanació General N° 20 (1996) relativa a l'article 5 de la Convenció i la seva Recomanació N° 30 (2005) relativa a la discriminació contra els no ciutadans, el Comitè recomana a l'Estat part que restableixi l'accés universal a l'assistència sanitària, a efectes de garantir el dret a la salut sense discriminació.

(26) El Comitè recomana a l'Estat part que adopti les mesures necessàries per a superar els estereotips dels mitjans de comunicació i les xarxes socials, incloent-hi la creació o adequació d'un organisme independent e imparcial amb els recursos necessaris per vigilar la efectiva implementació de les mateixes. El Comitè insta un cop més a l'Estat part a que, de conformitat amb els articles 4 y 7 de la Convenció i a la llum del Pla Nacional del Regne d'Espanya per a la Aliança de Civilitzacions, promogui l'ús responsable dels mitjans de comunicació per combatre les incitacions a l'odi i a la discriminació racial i a que promogui una sensibilització general a la diversitat en totes les àrees dels mitjans de comunicació i les xarxes socials.

Estatut Consultiu Especial en el Consell Econòmic i Social (ECOSO)

Al 2016 el Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides va reconèixer a l'IDHC amb l'estatut consultiu especial que acredita que la nostra organització per a participar en els espais reservats per a les ONG en el ECOSO, y els seus òrgans subsidiaris, en els mecanismes de drets humans de les Nacions Unides i també en els esdeveniments especials organitzats pel President de l'Assemblea General.

CFR in Action

The Charter of Fundamental Rights of the European Union "in action" es un projecte iniciat al 2016 que té per objectiu reforçar el marc dels drets fonamentals a Espanya, Portugal, Polònia i Països Baixos. l'IDHC participa en aquest projecte, finançat per la Comissió Europea, junt a la Universitat d'Utrecht (Països Baixos), la Universitat de Szczecin (Polònia) i el Centre d'Estudis Socials de la Universitat de Coimbra (Portugal).

El projecte difondrà el contingut i abast de la Carta Europea de Drets Fonamentals (CFR en sigles angleses) i dotarà d'eines per millorar el marc legal dels drets fonamentals, així com per a la correcta aplicació i ús de la Carta Europea, a jutges, fiscals i advocats dels quatre països.

Per a ells es desenvoluparan les següents activitats que s'han començat a preparar al 2016 i es duran a terme de 2017 a 2018:

1. Diagnòstic sobre el grau de coneixement i aplicació del CFR per part dels operadors jurídics a partir d'una enquesta entre aquests actors i un estudi de jurisprudència a tots quatre països.
2. Cicle formatiu per a jutges, advocats i fiscals sobre la Carta Europea de Drets Fonamentals, la seva correcta aplicació i difusió.
3. Intercanvi de coneixement i bones pràctiques entre actors jurídics a través de diverses reunions i conferències que es duran a terme tant a Polònia com a Països Baixos. Com a complement a aquesta activitat, s'elaborarà un Manual de Bones Pràctiques i una Guia de Formació.

CIUTATS DEFENSORES DELS DRETS HUMANS

Ciutats defensores dels Drets Humans es un projecte conjunt de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, el Institut de Drets Humans de Catalunya i el Institut Català Internacional per la Pau, amb la participació de quinze ajuntaments catalans i altres institucions i entitats que des del 2013 volem donar a conèixer el treball dels defensores i defensores dels drets humans, ajudant a conscienciar a les ciutats participants sobre la necessitat d'integrar la defensa dels drets humans al nostre dia a dia.

Del 26 de setembre al 8 d'octubre de 2016 es va organitzar a Catalunya la visita d'un grup de nou defensors i defensores de drets humans: Zaina Erchaim, Essam Daod, Rebiya Kadeer, Marceline Nyiraduwamungu, Jeison Castaño "Jeihco", Sandra Zambrano, Víctor Ochen i Esperanza Huayama. El grup va ser protagonista de nombroses activitats com xerrades, col·loquis i exposicions que es van organitzar durant els tretze dies de la seva visita als municipis participants. A més a més, van mantenir reunions institucionals amb organismes de defensa dels drets humans com el Síndic de Greuges i el Fòrum de Síndics i Defensors locals de Catalunya.

En el marc del projecte, l'1 d'octubre, en col·laboració amb el ICIP i Casa Amèrica a Catalunya, es va celebrar la jornada de debat i d'intercanvi d'experiències "*Los jóvenes en la Construcción de Paz*", per donar visibilitat al protagonisme i la veu pròpia que manifesten els joves a l'hora de liderar projectes de promoció i consolidació de la pau.

DEFENSAR A QUI DEFENSA

Aquesta coalició formada per persones defensores dels drets humans, periodistes, experts legals, instituts universitaris i organitzacions del tercer sector va néixer al 2008 com a resposta a la creixent criminalització de la protesta que s'està vivint a l'Estat amb mesures legislatives com la coneguda *Ley Mordaza*.

En el marc de la coalició, liderada per Novact-Institut Internacional per l'acció No-violenta-, es desenvolupen nombroses activitats encaminades a reforçar les capacitats de les persones involucrades en la defensa dels drets humans, a fomentar el dret de protesta i a denunciar els intents de criminalització i repressió dels col·lectius socials.

Durant 2016, en el marc de la coalició DqD, l'IDHC va realitzar les següents activitats:

- Elaboració d'un pla formatiu sobre detecció, anàlisi i acompanyament davant de les vulneracions de drets humans en contextos de protesta (finançat per l'Ajuntament de Barcelona) que s'implementarà al 2017.
- Col·laboració en la presentació d'una triple demanda davant el Tribunal d'Estrasburg contra la Llei Mordassa.
- Trobada de "Ciutats Lliures de Mordasses" [7 de maig 2016]
- Presentació de la xarxa de suport davant de la repressió MALLA [juliol 2016]

- Col·laboració i participació en la conferència "seguretat, Activisme i Drets Humans. creació d'un espai segur per a la defensa" [4 de novembre 2016]
- Presentació del llibre *Defender a quien Defiende. Leyes mordaza i criminalización de la propuesta en el Estado español en el marc de les conferències d'Amnistia Internacional-Vilafranca del Penedès* [2 novembre 2016]

DIA MUNDIAL DE LES PERSONES REFUGIADES

Cada any, l'IDHC amb les entitats d'asil i refugi de la ciutat i el suport de l'Ajuntament organitzen un acte unitari per visualitzar la realitat de milions de persones que es veuen obligades a fugir del seu país per motius religiosos, polítics, ètnics o d'orientació sexual entre d'altres.

El 20 de juny es va celebrar un acte institucional, que va comptar amb el testimoni de persones refugiades i es va donar lectura al manifest unitari firmat per una mostra representativa d'entitats que treballen per a les persones refugiades en la ciutat de Barcelona.

ASESORAMENT

DRETS HUMANS A LA CIUTAT

Fòrum de Síndics, Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya - ForumSDL

Del 23 al 25 de novembre de 2016 es va celebrar a Girona el **Congrés Internacional de Defensores Locals** organitzat pel Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya (FòrumSD) amb col·laboració amb l'Ajuntament de Girona, la Diputació de Girona i l'IDHC.

El Congrés el lema del qual fou "Pensem globalment, defensem localment" va reunir a *ombudsman* de tot el món i es va organitzar amb l'objectiu de la iniciativa que és consolidar el compromís dels municipis en la defensa i promoció dels drets humans, tal i com estableix la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

El FòrumSDL va comptar amb l'assessorament de l'IDHC que va assumir les funcions de comitè tècnic del Congrés per dissenyar del programa la recerca i el contacte de ponents i conferencians i la difusió del mateix.

DRETS HUMANS A LA CIUTAT

Ajuntament de Sabadell

En desembre de 2016, es va firmar un acord de col·laboració amb l'Ajuntament de Sabadell on es recullen diferents serveis d'acompanyament i formació per part de la entitat envers la Regidoria de Drets Civils i Ciutadania.

Concretament, l'acord estableix, per una banda, l'assessorament en l'atenció a casos que arribin a la Oficina de Drets Civils de l'Ajuntament de Sabadell (ODC). I, per un altra banda, la

formació per personal municipal sobre drets humans de d'un àmbit universal a la seva concreció en l'àmbit municipal, els coneguts com drets humans a la ciutat. Tots dos constitueixen els principals àmbits d'especialització de l'IDHC.

A més, en l'acord en recull l'elaboració en la organització i posada en marxa del Programa municipal anual de Drets Humans que realitzarà a la Regidoria durant l'any 2017.

DRETS HUMANS A LA CIUTAT

Comissió de Seguiment de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat de Terrassa

El 15 de desembre es va constituir a Terrassa la Comissió Ciutadana de Seguiment i Impuls de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans en la Ciutat, formada per la plataforma d'entitat Espai per la Defensa dels Drets Humans i Socials de Tarrassa i de la que també formen part l'IDHC i Amnistia Internacional, com entitats observadores.

La Comissió és l'encarregada d'establir cada dos anys una avaluació de l'aplicació dels drets reconeguts a la Carta Europea, signada per l'ajuntament de Terrassa l'any 2000. Es tracta d'una iniciativa pionera, doncs, malgrat la Carta ha estat signada per molts municipis del continent europeu, en molt pocs s'ha establert aquest mecanisme de vigilància de les obligacions que es contenen en el text. La constitució d'aquesta comissió de seguiment es una obligació recollida en les disposicions finals de la Carta.

En el marc de l'acte de constitució l'IDHC es va fer càrrec d'una conferència sobre drets humans a la ciutat que es contenen a la Carta Europea de Salvaguarda i sobre el paper dels municipis com a defensors dels drets humans.

ENFOCAMENT DE GÈNERE I BASAT EN ELS DRETS HUMANS (EGiBDH)

Acció contra la Fam i Rural Women's Development Society (RWDS)

L'IDHC va participar durant 2015 y 2016 en el projecte "Integrant el Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans en un context del món àrab i ajuda humanitària: el Dret al Treball de les Dones rurals a la Franja" liderat per Acció contra la Fam i *Women's Development Society*. Una iniciativa pionera en l'aplicació del EGiBDH en projectes d'ajuda humanitària. Si bé, són nombroses les experiències d'aplicació d'aquesta metodologia en projectes de cooperació al desenvolupament, no es pot dir el mateix pel que fa a l'acció humanitària.

El paper de l'IDHC en el projecte es va centrar en la capacitació sobre el EGiBDH i en la realització d'una guia metodològica sobre com aplicar-la en l'acció humanitària.

Durant el 2016 es van realitzar les següents activitats:

- **Guia per aplicar el Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH)** en contextos de crisi humanitària crònica, com es el cas de la Franja de Gaza.
- **Segona visita formativa** al gener de 2016 per a titular de responsabilitats d'obligacions.

REPTES DELS DRETS HUMANS

Tercer Congrés internacional "*El tiempo de los derechos*"

Els dies 17 i 18 de novembre es va celebrar a Cadis el Tercer Congrés internacional "*El tiempo de los derechos*", organitzat en el marc de la *Red Temática "El tiempo de los derechos"*, de la qual forma part l'IDHC juntament amb altres instituts de drets humans.

L'IDHC va formar part del comitè científic i va participar amb una comunicació en aquesta tercera edició en la que es van abordar 4 grans desafiaments als quals actualment han de fer front els drets humans: 1) la crisi migratòria i els refugiats 2) la llibertat d'expressió, 3) internet i els drets humans i 4) respostes a la vulnerabilitat.

DRETS HUMANS VS DIFERENTS FORMES D'EXTREMISMES

Novact-Institut Internacional per l'Acció No-violenta

A principis de 2017 es celebra a Barcelona la conferència internacional per prevenir l'extremisme violent en la mediterrània.

L'IDHC va ser requerit per participar en el grup motor d'una conferència organitzada per Novact i la Coordinadora Magrebí d'Organitzacions de Drets Humans (CMODH), prenent part a més en l'elaboració d'un informe sobre el impacte en els drets humans de les lleis antiterroristes i la impartició d'un taller sobre aquesta temàtica.

REGRESSIONS EN MATERIA DE DRETS HUMANS

Síndic de Greuges de Catalunya

L'IDHC, a petició del Síndic de Greuges de Catalunya, ha iniciat la coordinació i elaboració d'un informe sobre les restriccions de drets i llibertats en l'Estat espanyol, específicament sobre la llibertat d'expressió.

INTERVENCIONS I COL·LABORACIONS PUNTUALS

Durant el 2016, a petició d'altres entitats, l'IDHC ha col·laborat en les següents activitats de formació, difusió i sensibilització sobre diferents aspectes dels drets humans.

7 de gener - Acords sobre víctimes del conflicte a Colòmbia [*Ambdrets, Foro Abogados, Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia i Colòmbia en Pau*]

20 de febrero - Trobades de Barcelona. Memorial Jacques Henry 2016. Llibertat versus seguretat a la Unió Europea [*Col·legi d'Advocats de Barcelona i Federació dels Col·legis d'Advocats d'Europa (FBE)*]

Del 23 de febrer al 4 de març - Cicle sobre els acords de pau a Colòmbia [*ICIP i Casa Amèrica a Catalunya*]

1 de març – Inauguració del curs Asil, Immigració i Drets Humans [*Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat*]

5 d'abril - Conferència sobre experiències de reintegració de dones desmobilitzades a Colòmbia [*ICIP i Casa Amèrica a Catalunya*]

2 de maig - Inauguració del VI Cicle de Cinema i Drets Humans #StRaimonIcarter2016 [*Col·legi d'Advocats de Terrassa*]

6 de maig – Intervenció en la taula rodona sobre El litigi estratègic i la denúncia de vulneracions de drets humans en la Capacitació en la defensa dels Drets Humans i en la denúncia de la tortura [*Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona i Irdia-Centre per a la Defensa dels Drets Humans*]

6 de maig - Conferència sobre combatre el ciberodi contra les persones estrangeres en els mitjans digitals, en el marc de les Jornades de sensibilització sobre la interculturalitat [*Ecos do Sur*]

7 de maig - Trobada de "Ciutats Lliures de Mordasses" [*NoSomosDelito*]

11 de maig - Conferència "Per què és important trencar llaços amb Israel? Camis cap a una pau justa" [*Coalición Basta Complicidad con Israel CPI*]

27 de juny – Compareixença davant el Grup de Treball del Parlament de Catalunya sobre l'ús de les pistoles elèctriques

En el marc del grup de treball que es va crear al Parlament de Catalunya per estudiar la conveniència de la utilització de les pistoles elèctriques per part de la policia, es va demanar la intervenció de l'IDHC i d'altres entitats de defensa dels drets humans i altres experts en seguretat. L'IDHC, així com la resta d'entitats, va argumentar la no conveniència de l'ús d'aquestes armes, en línia amb el que recomanen els organismes de protecció dels drets humans que adverteixen de la seva perillositat. Durant la intervenció es va exposar la no efectivitat en la garantia dels drets humans d'aquestes eines.

 Vídeo de la intervenció

1 de juliol – Sessió "Immigrants i refugiats: les lliçons no apreses de la història" en la XIV Escola d'Estiu de Attac [*ATTAC Catalunya*]

13 de juliol – Sessió "El Tribunal Russel", en el curs d'estiu "Les conseqüències dels conflictes armats" [*Unipau*]

13 y 15 de juliol - Conferència i documental amb la participació d'Héctor Abad Faciolince en el Cicle de pau a Colòmbia [*ICIP i Casa Amèrica Catalunya*]

5 de setembre - Procés de pau a Colòmbia. Trobada per la Pau i la Justícia Social [*Agencia Aturiana de Cooperación al Desarrollo*]

7 d'octubre - Projectió de la pel·lícula "La Terra i l'Ombra" al Cicle de Pau a Colòmbia [*ICIP i Casa Amèrica Catalunya*]

13 d'octubre - Teatre: "*La memoria de las ollas o caligrafías de la orfandad*" en el marc del cicle Colòmbia "Pau a Colòmbia" [*ICIP i Casa Amèrica Catalunya*]
Teatro: " (Colòmbia" en el Ciclo de Paz en Colombia [*ICIP y Casa Amèrica Catalunya*]

3 y 4 de novembre - 1er Congrés Català de Pobresa Energètica [Ajuntament de Sabadell]

Del 21 de novembre a l'1 de desembre - XIII Festival de Cinema i Drets Humans de [Derechos Humanos en Acción]

L'IDHC va atorgar a #myescape (#mihuida) un premi pel seu valor i aportació cultural als drets humans al món. Un reconeixement al compromís i la narrativa de la cinta des d'una perspectiva de defensa i promoció dels drets humans i a la seva contribució pel que fa a la creació d'una societat crítica, informada i compromesa amb la lluita pels drets humans. #myescape es un documental que mostra el trajecte recorregut fins a Europa per persones refugiades procedents de Afganistan, Síria i Eritrea. Amb gravacions i imatges pels mateixos protagonistes, aquest treball es una forma única de narració que permet una visió molt personal de les seves vides, durant i després de la seva fugida.

25 de novembre - Seminari "Delictes d'odi: com actuar des de l'àmbit local" [*Foro Español para la Prevención y la Seguridad Urbana (FEPSU)*]

15 de desembre - Constitució de la Comissió ciutadana de seguiment e impuls de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans de Terrassa [*Ajuntament de Terrassa i el Espai per la Defensa dels Drets Humans i Socials de Terrassa*]

16 de desembre - Trobada Mediterrani "Desconstruim l'Europa Fortalesa" [*LaFede.cat i Stopmaremortum*]

19 de desembre - Cinefòrum: The look of silence [*Amnistía Internacional-Catalunya*]

PARTICIPACIÓ A LES XARXES

L'IDHC forma part de

- Associació Europea pels Drets Humans - AEDH
- CasaNostraCasaVostra
- Colòmbia en Pau
- Coordinadora de Entitats Amb Palestina al Cor
- Defensar a qui Defensa
- Euro-Mediterranean Network for Human Rights -EMNHR
- Fundamental Rights Platform de la Fundamental Rights Agency
- HURIAGE - Xarxa Temps dels Drets
- Lafede.cat - Organitzacions per la justícia global Observatori DESC
- No AI TTIP
- Observatori DESC
- Plataforma contra la impunitat del franquisme
- Pobresa Zero
- Stop Mare Mortum
- Stop Tasser
- Tancarem el CIE

L'IDHC s'ha adherit i ha col·laborat amb els següents posicionaments i campanyes

Comunicat públic d'institucions i societat civil de Catalunya de suport al procés de pau a Colòmbia (desembre de 2016)

#volemacol·lidir Casa nostra, casa vostra (novembre de 2016)

El govern d'Espanya vol immigrants "legals", però els nega el inici dels tràmits d'estrangeria (octubre de 2016)

Carta al Ministre d'Interior i al Director de la Guardia Civil sobre el projecte Law-Train (octubre de 2016)

Manifest per la llibertat dels maners | | No callar davant la injustícia: #LibertadManeros (agost de 2016)

Manifest del Dia Mundial de les Persones Refugiades (juny de 2016)

#YoAcojo (abril de 2016)

Denúncia de l'acord UE-Turquia davant de la Comissió Europea, el Consell d'Europa i el Defensor del Poble Europeu (abril de 2016)

Solidaritat amb el pobre de Síria (març de 2016)

Comunicat: L'art no s'emmordassa. Exigim la llibertat d'Alfonso i Raúl (febrer de 2016)

Comunicat davant la primera denúncia per la "Llei Mordassa" a Catalunya Comunicat davant la primera denúncia per la "Llei Mordassa" a Catalunya (febrer de 2016)

NO al desballestament del Institut Català de les Dones (gener 2016)

PREMI SOLIDARITAT

L'Associació Noves Vies va ser proposada i escollida com a guanyadora del **Premi Solidaritat 2015** pels membres del jurat que es van reunir a principis de gener de 2016 a la seu de l'IDHC. De entre les 15 candidatures que es van presentar al premi en la seva 29ª edició, el jurat es va decidir per una associació referent en les qüestions judicials de menors immigrants no acompanyats (MINA) a Catalunya.

En el marc del Premi Solidaritat 2015, l'IDHC va atorgar també una menció especial als mitjans de comunicació a *Fotomovimiento*, un col·lectiu de *fotoactivistes* nascut a Plaça Catalunya durant l'acampada del 15M de 2011.

El premi va ser entregat en un acte públic el 15 de febrer de 2016 en el Parlament de Catalunya. Durant l'acte es va entregar una obra de l'escultor Jaime de Córdoba, especialment creada per aquest premi, a l'Associació Noves Vies i una placa commemorativa a *Fotomovimiento*.

 Vídeo de l'acte de lliurament

Al 2016 es va convocar la **30ª edició del Premi Solidaritat**, corresponent a l'any 2016. La convocatòria va romandre oberta fins al 10 de desembre de 2016 i es van rebre 12 candidatures que proposaven tant a individus com a entitats per la promoció i defensa dels drets humans.

Les candidatures seran estudiades pel tribunal, que es reunirà al gener de 2017.

INVESTIGACIÓ I PUBLICACIONS

Amb la investigació volem aprofundir en el coneixement de la teoria i la pràctica dels drets humans i posar-los a disposició de les persones i organitzacions. L'objectiu d'aquesta línia de treball és apropar la cultura dels drets humans a la societat així com dotar de rigor jurídic des d'una vessant interna e internacional, l'activitat en favor de la defensa dels drets humans de l'IDHC.

The Human Rights and Gender-Based Approach

L'IDHC ha elaborat, en col·laboració amb Acció contra la Fam, i amb el recolzament financer de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, unes directrius per aplicar l'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH) en contextos de crisi humanitària crònica, com és el cas de la Franja de Gaza.

La guia presenta les característiques generals de l'EGiBDH, analitza les seves implicacions en un context humanitari y repassa com s'han traduït les estratègies i accions per part de diferents actors del món humanitari.

Després d'una revisió del marc legal aplicable a Gaza, la guia aporta directrius per aplicar el marc teòric de l'EGiBDH a les diferents fases del cicle del projecte.

Informe "sombra" al Comitè CERD per l'examen a Espanya

L'IDHC, amb SOS Raicsme-Catalunya, Noves Vies i la Unió Romànica va elaborar un informe "sombra" conjunt en que es recullen alguns elements de discriminació racial persistents en Espanya i que demostren que l'eliminació del racisme al país es troba lluny de ser una realitat.

Entre d'altres vulneracions de drets humans, l'informe posa de manifest que es segueixen produint abusos policials i identificacions per perfil ètnic, es nega el dret a la salut pública per raó de procedència degut al Reial Decret Llei 16/2012, que limita l'accés a la sanitat pública dels estrangers en situació irregular, i es destaca també el tractament dels delictes d'odi, la majoria d'ells (38,2%) per motivacions racials. Ens mostra que ens trobem davant d'una problemàtica infradimensionada ja que entre el 80% i el 90% d'aquests delictes no són mai denunciats.

En l'informe es recull també la situació dels Menors Estrangers No Acompanyats (MEMA) que, malgrat tenir un passaport vàlid, són discriminats sistemàticament segons la seva procedència. Finalment, pel que fa als medis de comunicació es demostra que tot sovint la informació facilitada es discriminatòria, estereotipada i nociva per la imatge de gitanos i immigrants.

Crisis mundial de refugiats? Crisi de l'Estat Constitucional. Un examen del cas mexicà per construir un anàlisi global

L'article del conseller de l'IDCH, Karlos Castillas, qüestiona si ens trobem davant d'una crisi de refugiats o una crisi de l'Estat constitucional, quan no es garanteixen drets humans en relació al Dret Internacional Públic, analitza i estableix a on es troben alguns dels problemes de fons en aquestes matèries, tenint en compte el punt de partida de l'Estat de Mèxic.

D'aquesta manera, en el treball s'estudien es fonts normatives i principis que han de regir el refugi i asil a Mèxic, a fi d'establir un exemple que es pugui aplicar de manera molt similar a altres països de totes les regions del món en els quals es reconeix el dret al refugi i/o asil en el text de la màxima norma jurídica nacional (Constitució).

Amb aquests elements, en l'article es reflexiona i es determina on està la crisi que actualment es viu quan es parla de refugi i asil des d'un punt de vista jurídic.

Dades en un 8 de març de l'any 2016: Universitat, Dret i Dona

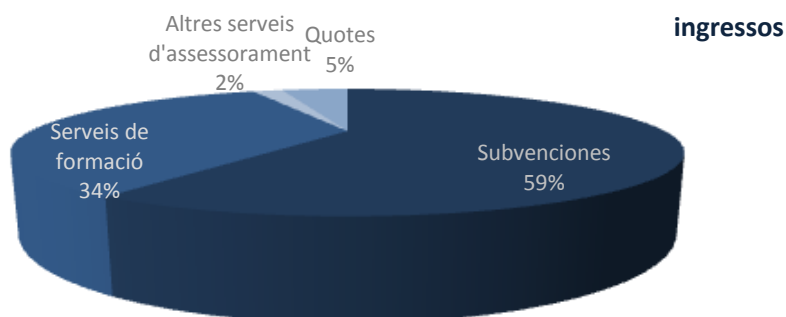
En aquest article el [consejo](#) de l'IDHC, Karlos Castilla, mostra dades sobre la desigualtat de gènere en la universitat. Concretament, les dades corresponen a la Facultat de Dret la Universitat Pompeu Fabra (UPF). L'autor analitza el nombre d'homes i dones que han realitzat el doctorat en aquesta àrea i, especialment, la diferència existent entre els membres dels tribunals.

A partir d'aquestes dades, es poden formular moltes preguntes i obtenir moltes conclusions, a més d'obrir diversos debats. Però la intenció de l'autor és convidar al lector a la reflexió mitjançant un cas concret que serveix d'exemple. No obstant això, Castilla apunta que a moltes ocasions aquestes microdades són un fidel reflex del grans temes pendents, de les grans esquerdes que encara avui existeixen i com n'és de difícil, com n'és i en serà, posar fi a aquestes estructures de desigualtat.

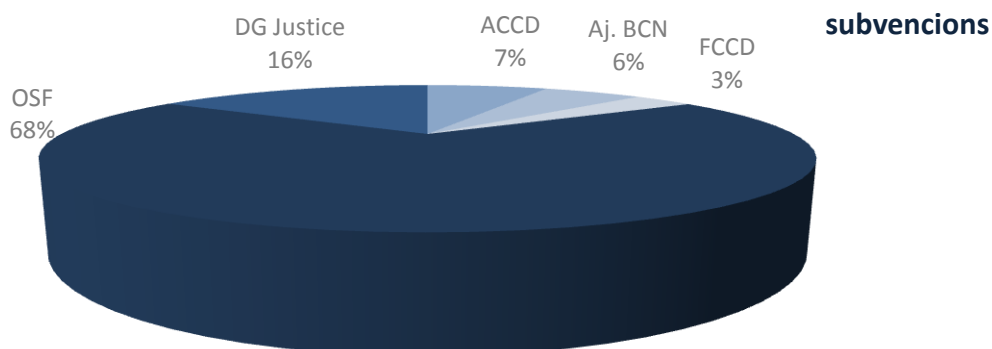
INFORMACIÓ ECONÒMICA

Al llarg de 2016 l'IDHC va obtenir uns ingressos de 148.682€ procedents de les quotes dels socis i sòcies de l'entitat, subvencions públiques i privades, matrícules per activitats formatives i la prestació de serveis d'assessorament.

En 2016 va ingressar 88.065,96€ procedents de les següents subvencions

- Agència Catalana de Cooperació i Desenvolupament (4.943,04€)
- Ajuntament de Barcelona (3.991.14€)
- Fons Català de Cooperació pel Desenvolupament (2.375,00€)
- Open Society Foundations (48.506,04€)
- Direcció general de Justícia de la Comissió Europea (11.221,24€)

Durant 2016 es van suportar despeses per valor de 162.236,80€, corresponents a la partides que es detallen a continuació, necessàries per a l'execució de les activitats de formació, recerca i incidència i la gestió dels projectes

